

Veel financiële dienstverleners kijken met een scheve blik naar de mkb-accountant. Hij of zij is immers de vertrouwenspersoon voor de ondernemer, vanwege zijn of haar uitgebreide (financiële) informatie over de onderneming én de ondernemer. Een uitstekend vertrekpunt voor uitgebreide advisering. Toch gaat het soms mis. Zo struikelde een accountant over een niet uitgevoerde periodiek verrekenbeding van zijn cliënt. Even niet aan gedacht om dat mee te nemen in zijn advisering. Dat bezorgde hem meer napijn dan een verstukte enkel; de zaak kwam terecht bij de Accountantskamer.

TEKST JOHN WEERDENBURG BEELD ANP

Het periodiek verrekenbeding Struikelen over huwelijkse voorwaarden

De cliënt van een accountant was gehuwd op huwelijkse voorwaarden, met daarin een periodiek verrekenbeding. De accountant wist dit, maar had het risico van niet-naleving daarvan onderschat. Vanuit deze toch wat perceptie moest de accountant verantwoording komen afleggen in Zwolle. Zijn cliënt had genoeg munitie verzameld en verweet hem dat een tijdige uitwerking van de huwelijkse voorwaarden ontbrak, waardoor de accountant zijn zorgplicht had verzaakt. Uiteindelijk bevatte die uitwerking fouten. Ook was bespreking van de gevolgen van het niet-naleven van de huwelijkse voorwaarden nagelaten en ontbrak een getekend exemplaar, dus was de administratie van de accountant niet op orde. Ook kwam er geen respons van de accountant op de vraag van de klager over de klachtenregeling van het accountantskantoor.

De Accountantskamer oordeelde daarop als volgt: "De accountant had bij de jaarlijkse bespreking niet alleen moeten ingaan op de jaarcijfers en aangiften, maar ook op de uitwerking van de huwelijkse voorwaarden. Daarbij heeft hij nagelaten de echtelieden te informeren over de gevolgen van het niet-naleven van de huwelijkse voorwaarden. Hierdoor heeft de accountant *niet voldaan aan zijn zorgplicht*, die erop neerkomt dat de accountant zijn cliënt niet blootstelt aan vermijdbare en voorzienbare risico's, goed moet adviseren en de cliënt moet wijzen op potentiële risico's." De accountant werd als gevolg van deze tekortkomingen aansprakelijk gesteld voor de geleden schade, omdat hij niet jaarlijks een verrekening heeft opgesteld.

Filler stuff voor het dossier?

Veel accountants vragen cliënten of ze huwelijkse voorwaarden hebben laten opmaken. Als dat antwoord bevestigend luidt, vragen ze een kopie daarvan op, bestemd voor het cliëntdossier. Maar wat is de voornaamste reden waarom zij deze voorwaarden opvragen? Is dat primair omdat het noodzakelijke, complementaire *filler stuff* is voor het permanente dossier? Bestemd om voor lange tijd keurig te worden opgeborgen, omdat het relatief statische informatie is?

Iets zegt mij dat de cliënt de kopie van de huwelijkse voorwaarden vaak met een andere intentie, met andere verwachtingen, overhandigt aan zijn accountant. Die cliënt verwacht namelijk in veel gevallen dat de accountant de gevolgen van de huwelijkse voorwaarden zal beoordelen en dat hij die gevolgen aan hem terugkoppelt. Een assertieve, alerte cliënt zal de accountant hierover bevragen als die informatie niet spontaan naar hem toe komt. Maar niet iedere cliënt is zo, of doet dat. Misschien heeft dat ook wel wat te maken met het aloude 'geen bericht, goed bericht'.

Vermijden of lijden?

De kopie van de huwelijkse voorwaarden van de cliënt komt terecht in het dossier. Vervolgens wordt daar (vrijwel) niets mee gedaan. Op de vraag waarom dat zo gaat, hoor ik accountants zeggen: "Ik denk dat het echtpaar niet wil verrekenen." Of: "Als ze willen verrekenen, moeten ze mij hiertoe maar een opdracht verstrekken."

‘Wacht vooral niet af tot cliënten zich bij u melden, maar neem zelf het initiatief.’

Ook andere factoren kunnen een rol spelen. Soms ben je onvoldoende thuis in de materie, waardoor je je er oncomfortabel bij voelt. Dan wordt het ook nooit een favoriet gespreksonderwerp. Of je bent bang dat je - als je wel het gesprek over het periodiek verrekenbeding aangaat - de ijzige vraag van je cliënt krijgt waarom je er nu pas mee komt?! Hoe meer tijd daartussen zit, hoe ongemakkelijker en gênanter dat wordt. Ook omdat ‘reparatie’ van niet uitgevoerde periodieke verrekenbedingen al grote gevolgen kan hebben.

Reparatiewerkzaamheden

Blijkt dat er niet jaarlijks is verrekend, dan moet verrekening alsnog plaatsvinden. De verrekening ziet in beginsel op het alsdan aanwezige vermogen en mogelijk op de waarde van de

onderneming. Dit betekent dat er opstellingen van de reeds lang ontvangen inkomsten en gedane uitgaven moeten worden gemaakt, voor elke voorbije jaarlijkse verrekening. Daarna moet er een vaststellingsovereenkomst worden opgemaakt, die beide echtgenoten moeten ondertekenen. Hierin wordt de hoogte van de verrekenvordering en -schuld tot dan toe vastgelegd, inclusief de nadere afspraken over de uitbetaling dan wel het schuldig blijven. Kortom, een hoop sores, waarvan de cliënt en zijn of haar partner niet vrolijk worden. En u als accountant evenmin.

De uitspraak van de Accountantskamer in deze zaak heeft vergaande gevolgen voor de zorgplicht van accountants. Ontzorg uw cliënten die een periodiek verrekenbeding hebben. Wacht vooral niet af tot ze zich bij u melden, maar neem zelf het initiatief.

Bent u op dit moment nog onvoldoende thuis in dit onderwerp? Accepteer dat niet, maar trek uw kennis naar een hoger niveau en/of schakel een expert in. Praat met specialisten over dit onderwerp of volg een goede PE-cursus over huwelijkse voorwaarden en (periodieke of finale) verrekenbedingen. Dat maakt de struikelkans een stuk kleiner. ←

